

Plan

Gullspångs kommun

Verksamhetsplan för Barn-, utbildning- och kulturnämnden 2026

Beslutad av: Barn-, utbildning- och kulturnämnden

Datum och paragraf: 2025-12-11, §177

Dokumentansvarig: Skolchef

Gäller från: 2026-01-01

Diarienummer: BUK 2025-56

**GULLSPÅNGS
KOMMUN**

Innehåll

Verksamhetsplan för Barn-, utbildning- och kulturnämnden 2026.....	1
Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Nämndens ansvarsområde.....	5
Omvärld och förutsättningar	9
Vision 2035 och kommunfullmäktiges fokusområden	15
Nämndens budgetfördelning	17
Verksamhetens plan för genomförande.....	20

Inledning

Vad är Gullspångs kommuns uppdrag och vad blir det för effekt för de vi är till för? Det är utgångspunkten för verksamhetsplanen.

Så här styrs Gullspångs kommun

Gullspångs kommuns styrmodell beskriver hur beslut fattas och genomförs i kommunen. Den

övergripande strategin i styrmodellen är visionen som tar sikte på år 2035.

Kommunfullmäktige har sedan brutit ner visionen i fyra fokusområden för mandatperioden. Fokusområdena ger inriktningen för hur visionen ska nås.

Varje nämnd beslutar varje år om sin **verksamhetsplan**. Verksamhetsplanerna beskriver bland annat de insatser som ska göras för att nå kommunfullmäktiges fokusområden och därmed vision 2035. Verksamhetsplanerna följs också upp årligen för att visa om insatserna ger önskad effekt. Det skapar en helhetsbild och röd tråd från visionen till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Nämndens ansvarsområde

Barn-, utbildnings- och kulturnämnden

Nämnden består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare. Ordförande under mandatperioden är Victor Albertsson Tidestedt (M).

Verksamhetschef är Skol- och kulturchef Catarina Higgins.

Nämndens ansvarsområde

Barn-, utbildning- och kulturnämnden ska enligt skollagen (2010:800) svara för kommunens offentliga skolväsenden som omfattar skolformerna:

- Förskola
- Förskoleklass
- Grundskola
- Anpassad grundskola
- Insatsen korttidstillsyn med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade avseende elever i anpassad grundskola, det vill säga tillsyn efter skoldagens slut till klockan 17:00 samt under skollov från klockan 07:30 till klockan 17:00.
- Tillsyn av enskilt driven förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet enligt vad som föreskrivs i skollagen.
- Fritidsverksamhet för ungdomar.
- Det kommunala aktivitets ansvaret (KAA).
- Kommunal vuxenutbildning som innehåller svenska för invandrare, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, särskilt utbildning på grundläggande nivå och särskild utbildning på gymnasial nivå.

Inom Barn-, utbildning- och kulturnämndens verksamhet ingår även:

- Samverkan mellan skola och arbetsliv samt civilsamhället och dess organisationer.
- Utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom nämndens ansvarsområde.
- Kulturfrågor i kommunen.
- Biblioteksverksamhet, musikskolan/kulturskola.
- Bevaka samverkansfrågor avseende gymnasium som köpande kommun.
- Utarbeta förslag till taxor och avgifter inom ansvarsområdet.
- Samarbeta med myndigheter, organisationer, näringsliv och enskilda vilkas arbete och intressen berör nämndens verksamhet
- Familjecentralliknande verksamhet

Organisation och verksamhet

Gullspångs kommun har tre grundskolor, tre förskolor, en kulturenhet med kultur- och musikskola och fritidsgård. En barn- och elevhälsa där familjecentralen ingår. Lärcentrum för vuxenutbildning och SFI, gymnasieuppföljning samt det kommunala aktivitets ansvaret.

Förskolan

Hova förskola har 72 barn inskrivna, fördelade på fem avdelningar. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 16,6 tjänster, medan höstterminen omfattar 14,0 tjänster och 4 avdelningar.

Förskolan i Gullspång har för närvarande 68 barn inskrivna, fördelade på fem avdelningar. Under vårterminen 2026 uppgår tjänsterna till 14,6, och under höstterminen till 12,8 och 4 avdelningar.

Otterbäckens förskola har 22 barn inskrivna, fördelade på två avdelningar. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 4,4 tjänster, och under höstterminen 3,8 tjänster och 2 avdelningar.

Sammanlagt uppgår antalet tjänster till 35,5 under vårterminen och 30,6 under höstterminen.

Verksamheten leds av en rektor med 100 % tjänst. Tillsättning av ny rektor planeras under vårterminen 2026. Utvecklingsorganisationen inom förskolorna består av två utvecklingspedagoger med vardera 20 % tjänst, samt ledningsstöd på 20 % vardera och administrativt stöd på 50 %.

Grundskolorna

Regnbågsskolan är en F–6-skola med 142 elever samt ett fritidshem med 90 elever. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 21,25 tjänster, medan höstterminen omfattar 18,85 tjänster.

Skolan leds av en rektor med 100 % tjänst, varav 40 % av tjänsten avser ledning och stöd för övriga enheter. Till stöd för utvecklingsorganisationen finns tre förstelärare samt administrativt stöd motsvarande 50 % tjänst.

Gullstensskolan F–6 har 182 elever samt ett fritidshem med 75 elever. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 25,29 tjänster, medan höstterminen omfattar 21,04 tjänster.

Skolan leds av en rektor med 100 % tjänst. Till stöd för verksamheten finns tre förstelärare,

två arbetslagsledare samt administrativt stöd motsvarande 100 % tjänst.

Gullstensskolan 7–9, Gullspång

Gullstensskolan 7–9 har 148 elever. Inom verksamheten ingår även organisationen Akutskola. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 21,21 tjänster, medan höstterminen omfattar 19,2 tjänster.

Skolan leds av en rektor med 100 % tjänst. Till stöd för verksamheten finns tre förstelärare, två arbetslagsledare samt administrativt stöd motsvarande 100 % tjänst.

Anpassad grundskola, Gullspågs kommun

Den anpassade grundskolan har sex elever. Under vårterminen 2026 omfattar verksamheten 4,8 tjänster, medan höstterminen omfattar 3,8 tjänster. Verksamheten leds av rektorn för Gullstensskolan 7–9.

Sammanställning av tjänster

Det totala antalet tjänster uppgår till **72,55** under vårterminen och **62,89** under höstterminen. Organisationen omfattar också **tre rektorer** samt administrativt stöd motsvarande **2,5 tjänster**.

Barn- och elevhälsan, Gullspågs kommun

Barn- och elevhälsan är centralt organiserad inom Gullspågs kommun. Arbetsområdet omfattar förskolorna i Gullspång, Hova och Otterbäcken samt grundskolorna i Gullspång och Hova. Verksamheten leds av en barn- och elevhälsochef med 100 % tjänst. I organisationen ingår:

- Kuratorer
- Skolsköterskor
- Specialpedagoger
- Studie- och yrkesvägledare
- Resurspersoner
- Familjecentral

Sammanlagt omfattar verksamheten 17,5 tjänster.

Kulturenheten, Gullspågs kommun

Kulturenheten ansvarar för kommunens kulturverksamhet och består av:

- Två folkbibliotek, ett i vardera huvudort
- Två skolbibliotek
- Kulturskola och musikskola
- Fritidsgård

Verksamheten leds av en verksamhetschef med 100 % tjänst. Den totala personalstyrkan omfattar 5,5 tjänster.

Lärcentrum och Kommunalt Aktivitetsansvar, Gullspångs kommun

Lärcentrum är placerat i Otterbäcken och ansvarar för vuxenutbildning samt det kommunala aktivitetsansvaret. Enheten leds av en rektor med 100 % tjänst, som även ansvarar för administration och gymnasieuppföljning. Den totala personalstyrkan omfattar 3,65 tjänster.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen inom Svenska för invandrare (SFI).

- Elevantal SFI: 34 elever deltar på plats, 11 elever studerar på distans.
- Fjärrundervisning: 27 elever får undervisning via externa utbildningsföretag.
- Grund- och gymnasienivå: 11 elever är inskrivna.

Totalt omfattar verksamheten 87 elever.

Omvärld och förutsättningar

Förskola och Grundskola – Demografiska Utmaningar och Ekonomiska Konsekvenser

Demografiska förändringar över tid påverkar i hög grad förutsättningarna att bedriva verksamhet inom förskola och grundskola samt att upprätthålla ekonomisk balans.

Enligt aktuell befolkningsstatistik för Gullspångs kommun föddes 23 barn i oktober 2025, vilket är historiskt lågt. Tidpunkten för när dessa barn börjar i förskolan är osäker, då beslutet om placering fattas av vårdnadshavarna. Den långsiktiga trenden visar att antalet födlsar minskar; enligt Statistiska centralbyrån (SCB) föder varje kvinna i genomsnitt 1,4 barn. Detta innebär att färre barn genererar lägre kostnadsutjämning från staten samt minskade riktade statsbidrag, vilket i sin tur leder till en reducerad kommunal budgetram.

Ekonomiska förutsättningar

Minskande barnkullar medför att enheterna blir mindre, vilket påverkar kostnadseffektiviteten negativt. Små enheter är förenade med högre kostnader per elev, vilket kräver särskild hänsyn i kommande budgetprocesser. Redan idag går cirka 95 % av budgeten för förskolor, grundskolor och vuxenutbildning till lönekostnader. Detta lämnar begränsade medel för läromedel, digitala system, fortbildning, vikarier och studiebesök. Besparingar enligt den så kallade ”osthyvelmodellen” är därmed i praktiken omöjliga, då endast personalkostnader ger märkbar effekt.

Framtida prognos

Om fem år beräknas Regnbågsskolan, som idag har 145 elever, ha cirka 70 elever. Gullstensskolan F–6, som idag har 179 elever, beräknas ha cirka 95 elever. Denna utveckling kräver strategisk planering för att hantera den demografiska minskningen. Om kommunen ska fortsätta driva små enheter inom förskola och grundskola krävs en utökad budgetram med start 2027 det vill säga ingen besparing utan utökad budgetram då vi annars inte har någon möjlighet att få en budget i balans!

Personal och arbetsmiljö

Prognosen visar att övertalighet bland personalen kan uppgå till cirka 50 % inom förskolan och F–6-skolorna. Kvarvarande personal kommer sannolikt att behöva tjänstgöra på flera enheter, vilket riskerar att minska kommunens attraktivitet som arbetsgivare. För att få en budget i balans inför 2027 kommer verksamheten under våren 2026 att göra personalneddragningar för höstterminen 2026.

Pedagogiska konsekvenser

Minskande elevunderlag leder till små och åldersblandade klasser, vilket ur pedagogisk synvinkel inte är optimalt för vare sig elever eller personal. Samtidigt ökar komplexiteten i

elevernas behov, vilket kräver ytterligare resurser för att säkerställa likvärdig utbildning.

Långsiktig påverkan

Effekterna av den demografiska förändringen kommer att bli särskilt tydliga på högstadiet omkring år 2033. Att bedriva högstadiesverksamhet med färre än 100 elever är kostnadsintensivt och innebär betydande ekonomiska och organisatoriska utmaningar.

Gymnasieskola – Ekonomiska Förutsättningar och Utmaningar

Demografiska förändringar påverkar inte antalet elever i gymnasieskolan förrän efter år 2037. Fram till dess kommer verksamheten att möta ökade kostnader för både gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan.

Kommunen har ingen möjlighet att påverka elevernas val av gymnasieskola eller kostnaden för dessa platser. Det kan dock konstateras att gymnasiepriset för platserna stiger kraftigt. En höjning med 4,89 % beräknas för år 2026, samtidigt som det inte finns några möjligheter att genomföra kostnadseffektiviseringar inom gymnasieområdet.

Under åren 2024–2025 hade 75% av elever valt yrkesförberedande program, vilka är mer kostnadsintensiva än högskoleförberedande program. Denna utveckling påverkar hela barn-, utbildnings- och kulturverksamhetens budgetram.

Kommunal vuxenutbildning och Svenska för invandrare (SFI)

Enligt prognoser från Migrationsverket förväntas antalet asylsökande minska under kommande år. Även ärenden kopplade till arbetsmarknad och anknytning beräknas sjunka fram till 2026, med en viss ökning av anknytningsärenden under 2027.

De skärpta kraven för aktivitetsstöd, som träder i kraft den 1 juli 2026, bedöms leda till att fler individer kommer att studera inom kommunal vuxenutbildning.

Regeringen har föreslagit att SFI ska tidsbegränsas till tre år samt att kraven på individuella handlingsplaner för elever skärps. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Vidare föreslås språkrav i socialtjänstlagen, vilket innebär att arbetsgivare ska säkerställa att personal inom äldreomsorgen har en relevant kunskapsnivå i svenska. För arbetstagare innebär detta möjlighet att studera svenska på arbetstid genom SFI. Lagändringen beräknas träda i kraft under 2026.

Nyetableringar, såsom Vaida Papier, kommer att ställa krav på vuxenutbildningen och SFI att snabbt anpassa kursutbudet efter arbetsmarknadens behov.

Utmaningar kopplade till lagstiftning

Som liten kommun står vi inför samma lagkrav och skyldigheter som större kommuner, vilket skapar betydande ekonomiska och organisatoriska utmaningar.

Nya lagar och reformer

Professionsprogrammet och införandet av tioårig grundskola (2028)

Dessa reformer kommer att påverka kommunens ekonomi genom ökade kostnader för fortbildning, vikarier och lönejusteringar.

Ny socialtjänstlag

Krav på tidiga insatser för barn och elever innebär att resurser måste omfördelas för att möta lagens intentioner.

Skolsäkerhetslagen

Ställer krav på ökad säkerhet inom alla verksamheter. Arbetsgivare måste upprätta beredskapsplaner, utbilda personal i att hantera hot och våld samt säkerställa att obehöriga inte får tillträde till skolans lokaler.

Cybersäkerhetslagen (träder i kraft 15 januari 2026)

Kräver kartläggning av informationshantering, klassificering av information, riskanalys och etablering av säkerhetsåtgärder. Sverige ska upprätthålla hög cybersäkerhet vid incidenter.

Pågående utredningar med potentiell lagstiftning

- Reglering av lärares arbetstid – fokus på undervisningsuppdraget.
- Förbättrad elevhälsa i grundskolan.

Om dessa utredningar leder till lagändringar kommer kommunens budget att påverkas, då fler tjänster behöver tillsättas för att uppfylla kraven.

Krisberedskap inom förskola och skola

Det aktuella omvärldsläget och den höjda terrorhotnivån förstärker vikten av att förskolor och skolor är väl förberedda och tar ett tydligt ansvar för verksamhetens säkerhet och krisberedskap.

Sveriges totalförsvaret består av två delar: det civila och det militära försvaret. Det civila försvaret utgör en grundläggande del av samhällets beredskap vid kriser. Förskola och skola klassas som samhällsviktig verksamhet, vilket innebär att dessa både måste upprätthållas under krissituationer och bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar. För många barn och elever är skolan en trygg punkt i vardagen, och denna trygghet måste bestå även vid höjd beredskap eller kris.

Skolverket rekommenderar att organisationer kontinuerligt övar och förbereder sin verksamhet för att kunna hantera olika typer av kriser, inklusive scenarier med höjd beredskap. Centrala områden att fokusera på är:

- Hantering av oro och stress hos barn, elever, vårdnadshavare och personal
- Skydd mot cyberattacker

- Rutiner vid elavbrott
- Åtgärder vid uteblivna matleveranser
- Övriga störningar som kan påverka verksamheten

En väl genomarbetad krisberedskap är avgörande för att säkerställa trygghet, kontinuitet och kvalitet i utbildningen även under extraordinära förhållanden.

Sammanfattning av utmaningar

Verksamheten kan konstatera att antalet barn och elever i åldern 1–18 år kommer att minska avsevärt under den kommande tioårsperioden, förutsatt att inga oförutsedda förändringar inträffar. Minskningen är redan märkbar inom förskolan år 2025 och kommer inom kort att påverka grundskolan.

Redan idag har kommunen små enheter med höga kostnader, och dessa enheter kommer att bli ännu mindre. Vi står inför ett omfattande paradigmskifte avseende fortbildning och kompetensutveckling för personal. Kostnaderna för gymnasieskolan fortsätter att öka, samtidigt som migrationen minskar, vilket leder till färre deltagare i SFI. Dock kan nya reformer medföra en ökad efterfrågan på SFI-undervisning.

En strategisk diskussion på politisk nivå kring den sjunkande demografin har inletts, men det krävs en övergripande och långsiktig plan. För att möta dessa utmaningar måste kraftfulla åtgärder vidtas för att effektivisera verksamheten och säkerställa hållbarhet över tid.

Utmaningar och förbättringsområden – Utvecklingsarbete

Genom det årliga kvalitetsarbetet har följande analyser genomförts på enhetsnivå för att stärka kvaliteten i verksamheten.

Förskolorna i Gullspång, Hova och Otterbäcken

Analysen fokuserar på att utveckla strukturer för dokumentation av barns lärande, med syfte att säkerställa att undervisningen leder till önskade resultat. Utvecklingsplanen betonar vikten av att följa barns progression och skapa en organisation som stödjer systematisk dokumentation. Förskolorna prioriterar även insatser för språkutveckling och fysisk aktivitet.

Regnbågsskolan

Analysen identifierar behov av att utveckla:

- Sambedömningsmodellen
- Läsfremjande insatser
- Goda lärmiljöer
- Organisation, samsyn och delaktighet

Utvecklingsplanen prioriterar ett förtroendefullt klimat, hälsofrämjande lärmiljöer,

läsutveckling samt stöd för barn med olika behov. Detta ska uppnås genom att:

- Höja personalens kompetens inom dessa områden
- Fortsätta arbetet med sambedomning
- Arbeta med temat ”Trygghet och relationer” i olika former
- Genomföra projektet **Läslust**

Gullstensskolan F–6

Analysen visar behov av att stärka samarbetet med elevhälsan utifrån barnens individuella behov. Det finns ett behov av gemensamma analyser av kartläggningar för att säkerställa tidiga insatser. Vidare behöver undervisningskvaliteten utvecklas.

Utvecklingsplanen prioriterar:

- Förbättring av lärmiljöer
- Höjd undervisningskvalitet
- Tidiga insatser för elever i behov av stöd
- Fortsatt utveckling av arbetet med läsning

Gullstensskolan 7–9

Analysen identifierar behov av att förbättra studieron, stärka lärarnas kompetens kring NPF-problematik samt skapa goda förutsättningar för lärande.

Utvecklingsplanen fokuserar på:

- Höjd undervisningskvalitet
- Fortsatt arbete med extra anpassningar och digitala läroplattformar
- Skapande av ett förtroendefullt klimat
- Utveckling av hälsofrämjande lärmiljöer

Barn- och elevhälsan

Analysen betonar behovet av att utveckla rutiner för uppföljning av ärenden, bidra med professionell kompetens i ett tidigare skede samt stärka samverkan med vårdnadshavare.

Bibliotek och kultur

Utvecklingsplanen prioriterar:

- Att stärka det läsfrämjande arbetet
- Att utöka kulturskolans aktiviteter
- Att öka tillgängligheten till kommun- och skolbibliotek för både invånare och elever

Lärcentrum

Utvecklingsplanen betonar vikten av:

- Förbättrad dokumentation
- Höjd undervisningskvalitet
- Utvecklad studieplanering
- Förstärkt systematiskt kvalitetsarbete

Huvudmannanivå – Strategiska Insatser och Utvecklingsarbete

Ledningsgruppen för barn-, utbildnings- och kulturverksamheten har identifierat sex gemensamma insatsområden:

- Ledning och stimulans/stöd
- Tidiga insatser
- Läs- och språkutveckling
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Dokumentation
- Trygghet och studiero

Tillsammans med nämnden samt förstelärare och utvecklingspedagoger har ytterligare sju insatser formulerats utifrån verksamhetens kvalitetsrapporter och integrerats i kommunens fokusområden.

Under läsåret 2024/2025 har en nulägesanalys genomförts med stöd av Skolverkets riktade insatser. Utifrån denna analys har enheterna och huvudmannen tagit fram åtgärdsplaner. Enheternas åtgärdsplaner utgör utvecklingsplanerna i kvalitetsrapporterna, medan huvudmannen har utarbetat en egen åtgärdsplan baserad på ledningsgruppens behov och det övergripande utvecklingsarbetet.

Huvudmannens prioriterade utvecklingsområden:

- Fördjupa kunskap och utveckla analysmetoder för ledningsgruppen och den politiska nivån, samt stärka det systematiska arbetet med uppföljning av kunskapsutveckling och lärmiljöer.
- Tillsammans med Karlstads universitet skapa en sammanhållen styr- och utvecklingskedja.
- Stödja och skapa samsyn kring rektors roll i att leda och organisera arbetet för goda lärmiljöer och effektiva stödprocesser som stärker kunskapsutvecklingen.
- Ge stöd till rektorsgruppen och ledningsgruppen för att utveckla kunskap och trygghet i rektors- och enhetschefernsrollen samt i det pedagogiska ledarskapet.

Vision 2035 och kommunfullmäktiges fokusområden

Vision 2035

Visionen är vår gemensamma ledstjärna mot framtiden för alla boende, medarbetare, politiker och organisationer i Gullspångs kommun.

Gullspångs kommun 2035 – Trygg och levande med driv och mod att utvecklas

Visionsberättelse:

Året är 2035. Gullspångs kommun är en handlingskraftig och modig kommun med 6000 stolta invånare. Här känner vi oss hemma i en trygg livsmiljö som skapar framtidstro. Med närheten till vatten och natur, och med en stark gemenskap, fortsätter vi forma en hållbar och levande plats för nuvarande och framtida generationer. Näringsliv och engagemang ger tillväxt och kraft till en levande bygd. Gullspång år 2035 är en trygg och levande kommun som har driv och mod att utvecklas. Gemensamt sätter vi guldkant på tillvaron.

Fokusområden

För att nå vision 2035 har kommunfullmäktige pekat ut fyra fokusområden för mandatperioden. Vi kopplar politiska beslut och våra verksamhetsplaner till fokusområdena.

De fyra fokusområdena är:

1. Klok tillväxt

Företagen är viktiga för vår kommun. En hållbar ekonomisk tillväxt främjas genom att stärka näringslivet och locka kloka och långsiktiga investeringar, vilket skapar arbetsmöjligheter för våra kommuninvånare. Visionen säger att vi ska vara 6000 stolta invånare i Gullspångs kommun år 2035. Denna tillväxt ska ske på ett långsiktigt och hållbart sätt, utan att förlora vår charm och identitet. Vi vill värna om det vi har, med natur och vatten inpå knuten, och arbeta för en utveckling i hela bygden. I Gullspångs kommun blickar vi framåt och vi har mod och driv att prova nytt.

- Attraktiva bostäder och bostadsområden för olika behov, generationer och livsstilar
- Tillgänglig mark för nya verksamhetsetableringar
- En god relation mellan företag, organisationer och kommunen

2. Robust och tryggt samhälle

Betydelsen av att bo och vistas i en trygg kommun är allt viktigare med dagens rådande omvärldsläge där demokratin utmanas. Det är viktigt att vi har ett samhälle som människor känner tillit till. Det är en förutsättning för att människor ska trivas och för lyckade etableringar. Kärnverksamheten med bra vård och omsorg och en kvalitativ skola att vara stolta över är stommen i ett robust och tryggt samhälle.

- Stabil kärnverksamhet att lita på
- Trygg och säker kommun dygnets alla timmar
- Information som delges är alltid öppen, granskad, korrekt och tillgänglig
- Stärka kommunens kris- och civilberedskap

3. Social gemenskap och aktiv fritid

En rik fritid och sociala möten gör att vi trivs, känner oss hemma och vill verka i kommunen. Vi tar tillvara på det lokala engagemang som finns och stöttar ideella krafter. Kommuninvånare, företag, föreningar, medarbetare och förtroendevalda är alla medskapande i att utforma det goda livet i Gullspångs kommun.

- Attraktiva mötesplatser
- Stark samverkan mellan föreningar, organisationer och kommunen
- Levande centrum

4. Framtidssäkrad kompetensförsörjning

Gullspångs kommun är en levande bygd i tillväxt. Långsiktig hållbar tillväxt i vårt lokala näringsliv förutsätter en god tillgång till arbetskraft och rätt kompetenser. Förmågan att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare är avgörande för både näringslivet och för att kommunen även i framtiden ska klara det kommunala uppdraget. Nyttänkande och nya lösningar kommer att behövas.

- Attraktiv och jämställd arbetsgivare med kompetenta, friska och motiverade medarbetare
- Arbets- och studiependling med kollektivtrafik, både inom och utanför kommunen
- Tillvarata teknikens och digitaliseringens möjligheter

Nämndens budgetfördelning

Den 18 juni 2025 beslutade Kommunfullmäktige om driftsbudget för 2026. Av beslutet framgår att Barn-utbildning och kulturnämnden får ett ramreduktion med 2 000 tkr.

I budgetramen finns ingår en löneuppräknings inkl. personalomkostnader (PO) på 2 910 tkr samt en indexuppräknings exkl. löner på 1 044 tkr. Vidare förväntas personalomkostnaderna för 2026 öka vilket genererar en PO-tilldelning om 190 tkr i syfte att täcka ökade personalkostnader.

Följande justeringar har gjorts mellan nämndens verksamheter:

Barn-utbildning och kultur	Budget 2025 exkl. kapitalkostnader	Indexökning	Löneökning	Ramreduktion	Budgetjustering	PO tilldelning	Extra lönesättning 2026	Förslag detaljbudget 2025
Gemensam Verksamhet	16 086	245	261		1 000	18	50	17 659
Elevhälsa	9 114	16	329			21		9 480
Förskola	17 812	16	644	-3 000		42		15 515
Grundskola	42 673	42	1 479		-500	97		43 790
Gymnasieskola	25 000	651			500			26 151
Kultur- och fritidsverksamhet	4 421	35	94			6		4 557
Lärcentrum	2 802	39	102			7		2 950
Summa	117 908	1 044	2 910	-3 000	1 000	190	50	120 102

Gemensam verksamhet: Totalt har 1 000 tkr omfördelats till gemensam verksamhet. De innefattar en justering från grundskolan för extraordinära stödåtgärder, där verksamheterna har möjlighet att söka medel utifrån antagna riktlinjer. Extraordinära stödåtgärder inom skolan avser insatser som går utöver det särskilda stöd som normalt ges inom ramen för skolans grundresurser. Dessa åtgärder riktar sig till elever med omfattande och varaktiga behov som inte kan tillgodoses genom ordinarie stödinsatser. De ska vara individuellt anpassade och direkt kopplade till en enskild elevs behov.

Elevhälsan: Låg tidigare under gemensam verksamhet men har valts att flyttas ut för att illustreras i budget 2026. Ingen förändring utöver lön-och indexuppräknings.

Förskola: En reduktion om 2 000 tkr har gjorts i samband med minskade barnkullar. Vidare har 1 000 tkr omfördelats till grundskolan. Utifrån att genomsnittligt antal barn under

budgetår 2026 prognostiseras minska med 36 barn, så har även barnpengen anpassats därefter.

Grundskola: Totalt har 500 tkr omfördelats från verksamheten och består av -1 000 tkr för extraordinära stödåtgärder (se kommentar under gemensam verksamhet) samt -500 tkr har tilldelats gymnasiet. Däremot så har grundskolan erhållit 1 000 tkr från förskolan.

Gymnasieskola: Totalt har 500 tkr omfördelats till gymnasieskolan. Ramen för interkommunal ersättning för köpta utbildningsplatser inom gymnasieskolan har ökat på grund av uppräkningsprogrampriser. Vidare ökat antalet elever som går anpassad gymnasieskola, vilket genererar högre kostnader.

Kultur och fritidsverksamhet: Ingen förändring utöver lön-och indexuppräkningskostnader.

Lärcentrum: Ingen förändring utöver lön-och indexuppräkningskostnader.

Konsekvensbeskrivning av ökande kostnader under året

Den demografiska utvecklingen med ett minskande antal barn i kommunen innebär att förskole- och grundskoleverksamheten successivt måste anpassas för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi och effektiv resursanvändning. Minskningen av barnantalet påverkar behovet av platser i både förskola och skola, vilket ställer krav på en översyn av verksamhetens omfattning, lokalanvändning och personalresurser.

Personal- och strukturförändringar

Under vårterminen 2026 behöver verksamheten genomföra en effektiv tjänsteplanering och därmed personalreduceringar för att uppnå budgetbalans inför 2027. Tre små förskolor i kommunen medför höga kostnader och är inte kostnadseffektiva, vilket innebär att hela barn-, utbildnings- och kulturverksamheten måste bidra till besparingar. Dessa besparingar kommer i första hand att påverka icke lagstadgade verksamheter, såsom fritidsgård och familjecentral.

Stegvis kostnadsreducering

För att möta utvecklingen krävs en successiv kostnadsminskning i takt med att elevunderlaget sjunker. Detta kan innebära:

- Sammanslagning av grupper
- Förändringar i skolstrukturen
- Mer flexibel och behovsstyrd planering av verksamheten

Målet är att bibehålla hög kvalitet i utbildningen samtidigt som resurserna används på ett ansvarsfullt sätt.

Budgetomfördelning och elevpeng

Som en del av arbetet görs även en omfördelning av budgeten med syfte att successivt minska elevpengen. Detta är en nödvändig åtgärd för att anpassa finansieringen till det faktiska behovet och skapa förutsättningar för en ekonomiskt hållbar verksamhet över tid. Gullspångs kommun har historiskt haft en lägre barnpeng för förskolan än riksgenomsnittet, men har nu passerat rikets kostnadsnivå.

Gymnasiekostnader

Samtidigt ökar kostnaderna för gymnasieutbildning, vilket ytterligare belastar den totala budgeten. De stigande gymnasiepriserna måste täckas inom befintliga ramar, vilket ställer ytterligare krav på effektivisering och prioritering inom hela utbildningsområdet.

Verksamhetens plan för genomförande

Fokusområde 1: Klok tillväxt		
Nämndens insats	Förväntad effekt	Nyckeltal
<i>Bidrar till visionen och fokusområdet genom att:</i>	<i>Beskriv vad insatsen ska leda till. Vad blir det för effekt för dem vi är till för.</i>	<i>Mätverktyg och mätvärde</i>
Barn-, utbildning- och kulturnämnden verkar för goda relationer mellan skola och näringsliv för att ge barn och elever förutsättningar att ta del av deras kunskap om arbetslivet.	Barn och elever får större kunskap om näringslivet och ökad motivation att genomföra skolarbetet. Fler elever fullföljer sina studier i gymnasieskolan inom 4 år samt färre omval i gymnasieskolan.	Skattningen i näringslivsrankning, antalet omval till gymnasieskolan, Meritvärden årskurs 9
Barn-, utbildning- och kulturnämnden verkar för att verksamheten utbildar och förbereder barn och elever för den föränderliga arbetsmarknaden. Barn-, utbildning- och kulturnämnden synliggör sin verksamhet för det lokala näringslivet.	Högre utbildad arbetskraft, fler personer i självförsörjning och stegförflyttning mellan branscher/yrken. Det lokala näringslivet kan enkelt rekrytera kompetent och utbildad personal från närområdet. Flexibel vuxenutbildning kopplat till näringslivets behov.	Samarbete mellan olika aktörer, arbetsmarknadsdagar, antal uppdragsutbildningar, låg friktionsarbetslöshet (mellan studier och arbete)

Fokusområde 2: Robust och tryggt samhälle		
Nämndens insats	Förväntad effekt	Nyckeltal
<i>Bidrar till visionen och fokusområdet genom att:</i>	<i>Beskriv vad insatsen ska leda till. Vad blir det för effekt för dem vi är till för.</i>	<i>Mätverktyg och mätvärde</i>
Barn-, utbildning- och kulturnämnden prioriterar arbetet med likvärdighet och att stärka kärnverksamheten för alla kommuninvånare. Detta genom att synliggöra utmaningar och förbättringsområden med hjälp av det systematiska kvalitetsarbetet.	Stärker förtroendet hos kommuninvånarna. Ökad transparens och förståelser för utmaningar och möjligheter. Genom att synliggöra utmaningar gör det lättare att identifiera utvecklingsområden.	Elev och vårdnadshavarenkäter, trygghet och studiero, medarbetarenkät, SCB:s kommunenkät
Barn-, utbildning- och kulturnämnden prioriterar arbetet med stöd, stimulans och läs- och språkutveckling för att ge alla barn och elever möjlighet till utveckling efter sin egen förmåga vilket möjliggör ett livslångt lärande.	Högre måluppfyllelse i skolan och en progression i förskolan en trygghet och känsla av sammanhang ger motiverade barn och elever med god närvaro. Det särskilda stödet har minskat då vi arbetar med att bredda basen.	Bedömningsstöd, NP, betygsättning, enkäter, resultatförbättring över tid, kränkningar, närvaro

Fokusområde 3: Social gemenskap och aktiv fritid		
Nämndens insats	Förväntad effekt	Nyckeltal
<i>Bidrar till visionen och fokusområdet genom att:</i>	<i>Beskriv vad insatsen ska leda till. Vad blir det för effekt för dem vi är till för.</i>	<i>Mätverktyg och mätvärde</i>
Barn-, utbildning- och kulturnämnden erbjuder alla kommuninvånare varierande kultur- och fritidsaktiviteter vilka är tillgängliga, givande och berikande för alla åldrar.	Tillgängliga och varierade aktiviteter gör att fler invånare känner sig inkluderade och har möjlighet att delta i meningsfulla sammanhang. Vilket främjar samhällsengagemang, hållbart och hälsosamt leverne.	Besöksantal, utbud av aktiviteter, kundnöjdhet av de som deltar i aktiviteten
Barn-, utbildning- och kulturnämnden arbetar aktivt för att bibehålla och utveckla samarbetet med föreningsliv och näringsliv i syfte att skapa samhörighet och inkludering.	Genom att stärka samverkan med föreningsliv och näringsliv skapas en känsla av gemenskap och delaktighet som berikar det sociala livet.	Geografisk spridning av aktiviteter, enkäter av kundnöjdhet, antal samarbeten i förening- och näringsliv

Fokusområde 4: Framtidssäkrad kompetensförsörjning		
Nämndens insats	Förväntad effekt	Nyckeltal
<i>Bidrar till visionen och fokusområdet genom att:</i>	<i>Beskriv vad insatsen ska leda till. Vad blir det för effekt för dem vi är till för.</i>	<i>Mätverktyg och mätvärde</i>
Barn-, utbildning- och kulturnämnden skapar förutsättningar för att varje profession ska ges möjlighet att utvecklas och stärkas i sin yrkesutövning.	Genom att varje profession ges möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll uppnår vi en känsla av att lyckas. Detta skapar mer motivation, större självständighet och målmedvetenhet i sin utveckling och bidrar till att utmana sig själv samt ökar kvaliteten i verksamheterna.	Medarbetarenkäter, sjukfrånvaro, antal kompetensutvecklingsinsatser, personalomsättning, söktryck på våra tjänster.